

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2. — do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. — večji inserati petit vrsca Din 4. — Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo in upravnštvo

Ljubljana, Knafova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — Jesenice, Ob košovoru 101. —
Račun pri pošt. ček. za vodu v Ljubljani št. 10.351.

Znaki resne krize fašizma

Velike izpremembe v vrhovnem vodstvu fašistične stranke — Demisija generalnega tajnika fašistične stranke — Tudi Grandi bo moral odstopiti — Giunta določen za naslednika Mussolinija

Rim, 25. septembra. Kakor vse kaže, se pripravlja v vodstvu italijanskega fašizma velike in dalekosežne izpremembe. Ozadje in namen teh izprememb trenutno še ni docela jasen. Po enih verzijah je prišlo v zadnjem dobi med Mussolinijem, direktorjem fašistične stranke in ostalimi glavnimi voditelji fašizma do hudičnih nasprotij. Ponovni neuspehi v zunanjji politiki, vedno večje finančne težkoče na znotraj in naraščajoče nerazpoloženje proti fašizmu, so ta nasprotja v zadnjem času tako poostriili, da se lahko govorí o hudi krizi v vodstvu fašizma.

Prvi dokaz akutne krize je **nenadni odstop generalnega tajnika fašistične stranke Turattija**

desne roke Mussolinija. Turatti je včeraj podal ostavko, ki je bila takoj sprejeta. Fašistični urad list »Foglio d' Ordini« objavlja danes pismo Turattija, v katerem naglaša, da je bil pet let generalni tajnik fašistične stranke ter da je že pred dvema letoma hotel odstopiti. Takrat njegova demisija ni bila sprejeti. Sedaj pa je Mussolini uvaževal važne razloge za ta korak in ga razrešil odgovornih poslov. List objavlja obenem pismo Mussolinija, v katerem se zohvaljuje Turattiju za njegovo podporo in priznava njegove zasluge za stranko in domovino.

Turattijev naslednik

Obenem objavlja »Foglio d' Ordini« Mussolinijev dekret, s katerim je imenovan za novega generalnega tajnika fašistične stranke dosedanjii predsednik fašističnega parlamenta Giurati. Giurati je eden izmed vodilnih članov D' Annunzijeve legije, ki je zasedal Reko ter je v početku vodil fašistično gibanje v Benetkah. Kljub temu, da je skoraj brez šolske izobrazbe, se je povpeljal da visokega mesta predsednika parlamenta. V svetovni vojni je izgubil levo roko. V prvih Mussolinijevih vladah je bil minister za osvobojenje pokrajine in se je zlasti proslavil s svojimi strogiimi odredbami proti narodnim manjinam.

Kakor se zatrjuje bo razpuščen ves stari direktor stranke

in nadomeščen z novim. Vrhovni fašistični svet bo izpolnjen z novimi člani, med katerimi se navajajo med drugimi tudi odstopivši generalni tajnik Turati, nadalje Ciano, Stefani in Rossini.

Tudi Grandi gre

Enaka usoda kakor Turatija, o katerem se splošno sodi, da je bil prisilen k demisiji zaradi neuspehov fašizma v notranji politiki, bo zadel tudi zunanjega ministra Grandia. Zaradi polnega neuspeha v pogajanjih s Francijo je bil Grandi nenadoma odpoklican iz Ženeve. Pozornost je vzbudilo dejstvo, da je v času, ko je šlo za vitalne

interese Italije in ko so se vrstile v Ženevi najvažnejše razprave, priejal izlete po Italiji. Že takrat se je šušljalo o velikih differencah v fašistični vladi. Sedaj pa se doznavata, da bo moral iti tudi Grandi in njegovo funkcijo zunanjega ministra prevzame Mussolini sam.

Mussolini išče naslednika

Še večjo senzacijo, kakor vse te izpremembe, je vzbudila vest, da je tudi Mussolini zelo utrujen ter da išče svojega naslednika. Ker bi lahko Mussolinijev odstop v sedanjem trenutku izrazil nedogledne perturbacije, bo rešeno to vprašanje na ta način, da se bo Mussolini polagoma umaknil. Zaenkrat mu bo imenovan namestnik, ki naj ga razbremeni pri delu. Neposredni povod za to je dalо poslabšanje Mussolinijevi bolezni. Kakor znano, ima Mussolini raka v želodcu. Kot najresnejši kandidat za Mussolinijevega namestnika se imenuje sedanji podtačnik v ministrskem predsedništvu Francesco Giunta, tržaški poslanec, ki je bil v prvih dneh vodja fašizma v Trstu in ki je, kakor znano, začdal tržaški Narodni dom. Kakor nagašajo v poučenih krogih, se bo Mussolini umaknil korak za korakom ter končno prepustil vodstvo fašističnega režima popolnoma svojemu nasledniku.

čOS zavrača gorostastne izmišljotine italijskega tiska

Komunike o sinočni seji predsedstva čOS — Zahvala češkoslovaškemu tisku

Praga, 25. septembra. Predsedstvo ČOS je imelo sinoči večurni sej ter je izdalo po temeljiti debati o napadih italijanskega tiska na češko sokolstvo naslednjo izjavo:

Predsedstvo ČOS je na seji z dne 24. t. m. razpravljalo o poročanju italijanskega tiska ter mora po zaščitjanju obeh, ki so bile navzoče pri katastrofi jugoslovenskega parnika »Kardjordje« ponovno izreči svojo prisrčno zahvalo Sokolom in Sokolom, ki so pri tej katastrofi ohranili mirnost in neustrašenost. Z bratsko zahvalo in navečim občudovanjem se ponovno spominja tudi junaka odločnosti in požrtvovalnosti oficirskoga zborja in posadke »Kardjordja«, ki so jo vsi navzoči potrdili z enakimi besedami. Predsedstvo ČOS najodločnejše odklanja trdit-

ve italijanskega tiska o »orgijah in dobrì volji čeških Sokolov, ki so se vozili s ponesrečenim parnikom. Pri tej priliki obžaluje, da se je mogel resni tisk države, do katere je čutila Češkoslovaška do zadnje ure toliko toplih simpatij, ponižati do tako evidentnih neresnic in nemarnih žalitev. Z ozirom na ugled, ki ga uživa Sokolstvo v českem narodu, mora predsedstvo ČOS z vso odločnostjo zavrniti vsa slična izvajanja italijanskega tiska, pri čemer z gotovostjo pričakuje, da bodo pristojna vladna mesta storila koprake, da se storjena krivica popravi. Pri tej priliki jemlje ČOS z velikim veseljem na znanje, da se je celokupno češkoslovaško časopisje tako toplo in odločno zavezalo za sokolstvo, dasi tega sokolstvo ni izrečeno prosilo.

Vsaka iskra lahko povzroči požar“

Varšavski vladni list o napetosti med Italijo in Jugoslavijo in o ogorčenju v slovanskih državah

Varšava, 25. septembra. M. »Kurier Czerwony«, najbolj razširjeni poljski vladni list, objavlja daljši članek o napetosti odnosov med Italijo in Jugoslavijo ter naglaša, da so se odnosi pri tržaškem procesu ne po krvidi Jugoslavije še bolj poostri. Situacija je zelo resna. V Ljubljano prihaja vedno večje število italijanskih vojnih beguncov, ki beže iz italijanske vojske in prihaja v Jugoslavijo z izjavami, da se nočejo boriti in vojskovati proti njej. Ogorčenje ni ostalo omejeno samo na Jugoslavijo, marveč se kot ogenj širi

Potres v Rusiji

Moskva, 25. septembra. V Tadžikstanu pri Stalinabdu je strahovit potres popolnoma porušil sedem vasi. Po dosedanjih poročilih je 185 mrtvih in nad 300 ranjenih. Več kot 1200 družin je ostalo brez strehe. Na mestu katastrofe je odpotovala vladna pomočna komisija.

Čsl. finance

Praga, 24. septembra. AA. Novi finančni zakon predvideva investični kredit v znesku 334 milijonov za državna podjetja. Znesek bo krit s kreditnimi operacijami. Uprava mostov in cest bo prejela znesek ene milijarde 71 in pol milijona iz donosov raznih davčin, 800 milijonov za povišanje uradniških plač pa bo predvidoma vzeti iz donosa luksuznih davkov.

Potovanje Bethlena v Ankaro

Budimpešta, 25. septembra. d. Vest o bližnjem potovanju madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena v Ankaro, ki je carigradska list »Djumhuriet« objavil pred nekaj dnevi, se oficielno potrjuje. Namen njegovega potovanja je razgovor o zunanjopolitičnih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Razen tega naj bi to potovanje utrdilo tradicionalno madžarsko-turško prijateljstvo.

Po kongresu kritikov

V tork je bil zaključen v Pragi mednarodni kongres kritikov. Na zaključni seji so bile sprejeti rezolucije starih sekcij in sicer za pravila mednarodnega udruženja, za ustanovitev češkoslovaške sekcije, za proučevanje gmotnih razmer kritikov v poenih državah in za novo referentsko stroko. Gre namreč za predlog berlinskega kritika Franka Warschauerja, da se kritika govorečih filmov v radiokoncertov, zlasti pa na gramofonu reproducirane glasbe ne bi smela prepričati nestrostovnjakom in da bi ne smela veljati za manj vredno pano do odgovorne referentske naloge. Najbolj težavnega je bila razprava o definitivnem besedilu pravil, ki bi bila obvezna za organizacijo kritikov v vseh državah. Kongres se je zedinil na 10 členih, med katerimi so najzanimivejši oni, ki se nanašajo na omogočevanje pravic kritikov in umetnikov ter na zahtevo, da bi dobili kritiki posebne legitimacije za brezplačni vstop v gledališča vseh držav. Pravila bodo redigirana samo v francoščini, v druge jezike pa prevedena pod nadzorstvom centralnega odbora.

Kongres je pokazal, da prevladujejo glasbeni kritiki nad gledališčimi. Zanimivo je, da se Francozi kongresa niso udeležili, čeprav so bili povabljeni. Zaključne govorje so imeli vsi delgati, razen našega Gove-

INOZEMSKIE BORZE.

Curih, Beograd 9.12875. — Pariz 20.24.

London 25.05375. — Newyork 515.4375.

Bruselj 71.86. — Milan 26.995. — Madrid 55.40. — Amsterdam 207.825. — Berlin 122.75. — Dunaj 72.75. — Sofija 3.7325.

— Praga 15.295. — Varšava 57.75. — Budimpešta 90.235. — Bukarešta 3.0725.

Velika železniška katastrofa v Rusiji

Berlin, 25. septembra. g. »Lokal-anzeiger« objavlja vest iz Lige, da se je pred nekaj dnevi priprila nedaleč od Moskve težka železniška katastrofa. Osebni vlak iz Tule je zavozil v brzovlak, pri čemer je bilo hajte ubitih 300 in ranjenih bližno ravno toliko oseb.

20 milijonov za eno sliko

Washington, 25. septembra g. Državni tajnik Mellon je kupil od ruske vlade znameno Van Dykovo sliko »Marijino oznanjenje« za 20 milijonov frankov. Slika je bila do sedaj v emitaži.

Preganjanje intelektualcev v Rusiji

Berlin, 25. septembra g. Kakor poroča, jo iz Kovna, je bilo izmed profesorjev, ki jih je GBU aretirala zaradi suma vohunstva, že 6 ustreljenih. Eden izmed osušenih je v preiskovalnem zaporu zblazel, dočim se je drugi, čigar sin je ustrelila Čeka, zastrupil skupno s svojo ženo tik pred aretacijo.

Zeileis obtožen goljufije

Olonc, 25. septembra. g. Neka olomuška meščanka je s posredovanjem sodnega zdravnika vložila žalilstvo proti Zeileisu tožba zaradi goljufije. Obtožba veli, da je bila tožiteljica 6 tednov v Gallspachu, kjer so jo obsevali na podlagi diagnoze Zeileisa, ki je ugotovil čirev v želodcu. Obsevanje pa ni imelo uspeha. Ko se je vrnila domov, je rodila zdravega sina. Zeileis je smatral njeni stanje za zeločne čirevne ženske zahteva od Zeileisa povratek stroškov za 60 obsevanj in odškodnino.

Nesreča laškega letala

Atene, 25. septembra s. Dve italijanski vojaški letali, ki sta izvajali akrobatske vaje po zraku, sta trčeli pri Tatci skupaj. Eno letalo se je razbilo, dočim je drugo srečno pristalo. Ena oseba je bila ubita.

Odsek povišanih ameriških carin v ČSR

Praga, 25. septembra. AA. »Prager Presse« objavlja podatke, ki naj dokažejo skodljivost ameriških začasnih carin in njihov škodljiv vpliv na češkoslovaški izvoz. V juliju 1921 je znašal češkoslovaški izvoz v Združene države 317.232 enot v vrednosti 21 milijonov, juliju letosnjega leta pa 36.444 enot v vrednosti 2 milijonov

Francosko - italijanska pogajanja v italijanski luči

Italijanski komunike označuje neuspeh pomorskih pogajanj s Francijo kot posledico francoskega imperijalizma, dasi priznava pretirane zahteve Italije

Rim, 25. septembra. Italijanski uradni krogi naglašajo, da so pogajanja med francoskimi in italijanskimi delegati v Ženevi končana. Italijanski uradni krogi poudarjajo, da je Italija pri preliminarnih pogajanjih in na konferenci v Ženevi pokazala vedno najboljšo voljo za sporazum. Grandsjev govor v zbornici, Mussolinijeva izjava v senatu in dejstvo, da je Italija z ozirom na angleško željo ustavila gradnjo novih vojnih ladij dokazuje dovolj jasno italijansko željo za sporazum. Res je, da je Francija pristala na zadnje italijanske predloge. Ta pristanek je bil ostal brez vpliva, ker je Dumesnil izjavil meseca junija v francoski zbornici, da je pristanek Francije na italijanske predloge praktično brez pomena, ker so francoske vojne ladje, ki so bile v gradnji, že dovršene. Italija je tudi sprejela angleški predlog, naj prisostvuje ženevski konferenci angleški strokovnjaki. Francija je odklonila angleško ponudbo. Italija je predlagala v Ženevi, naj se vojno brodovje omeji po tonuji in po številu bojnih edinic. Ta formula je

Kdo oglašuje, ta napreduje!

Dnevne vesti

Iz državne službe. Premeščena sta iz Celja k državnemu kontroli mer in dragocenih kovin v Zagreb kontrolor Miroslav Nevezelj, iz Zagreba k državnemu kontroli mer in dragocenih kovin v Celje pa kontrolor Dragotin Komorski.

Pogoji za razvoj našega tujsga prometa. Te dni se je mudil v naši državi direktor Hipotekarne banke za hoteliske kredite v Parizu Henry Corrard, ki si je ogledal Slovenijo, Hrvatsko, Dalmacijo in Južno Srbijo. Dejal je, da ima naša država vse naravne pogoje za razvoj tujsga prometa. Oviralo pa tujski promet pri nas slabe ceste, redko železniški omrežje, draga električna razsvetljiva, pomanjkanje vode po hotelih in nezadostna profesijsionalna izobrazba naših hotelirjev.

Krediti za pospeševanje živinoreje. Iz državnega proračuna so otvorjeni bankinami za pospeševanje živinoreje večji krediti. Dravska banovina je dobila 148.125 dinarjev.

Kongres zdravnikov v Splitu. Za kongres zdravnikov, ki se bo vršil 7. in 8. oktobra v Splitu, se je priglasilo poleg mnogih domačih tudi okrog 400 poljskih, 180 češkoslovaških, 50 bolgarskih ter več francoskih, rumunskih in drugih zdravnikov iz drugih držav. Kongres bo otvoril najbrž minister socijalne politike in našnega zdravja.

Frankopanski grad v Kraljevici ni bil podprt. Zadnjic smo pošnili po čeških listih vest, da je podarila občina Kraljevica Frankopanski grad lastniku »Jadranskega - prometnega urada« v Pragi J. Fenclu. To pa ni res, kajti občina Kraljevica ni lastnika Frankopanskega grada. Grad je last države. Naša vlada zahteva za eventualno zamenjavo gradu zgraditev vojašnice, ki bi veljala okrog 1.500.000 Din. Občina Kraljevica pa nima potrebnega kapitala in zato bi morda sprejela ponudbo zasebnika, ki bi hotel zgraditi vojašnico na svoje stroške in bi dobil Frankopanski grad v zamenjavo.

Zasledovanje vojaškega begunca. Redov 3. poljske baterije 16. artilerijskega polka Franjo Skod iz Ponovič pri Litiji je 16. avgusta pobegnil od vojakov in se že ni vrnil. Oblasti se naprošajo, da ga privedejo v baterijo, če bi ga izsledile,

Danes ob 4., 1/8., 1/10. premiéra velikega kriminalnega govorečega filma „Ufe“

Črna prst. SPD javlja, da se jutri zapre Malnarjeva koča na Črni prsti.

Gremijalna trgovska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje v vse razrede se vrši v sredo, dne 1. oktobra od 15. do 18. ure v prirodoslovnom kabinetu državne trgovske akademije na Zrinjskem trgu 1, I. nadst., vrata št. 31. K vpisovanju naj prinese vsak učenc ozir. učenka rojstni list, zadnje šolsko izprave, po dve izpolnjeni rodovniki, ki jih dobijo v pisarni Trgovskega gremija, Jurčičeva ulica 8, II. nadstropje in novinci še posebno potrdilo gremija, ki ga dobe istotam. Pisemni ponavljali, sprejemni in drugi izpiti prične v četrtek, dne 2. oktobra ob 15. uri (treh po polne). Ustveni izpiti se vrše v petek dne 3. oktobra in po potrebi še v soboto, dne 4. oktobra ob 15. ure dalje. Reden pouk prične v ponedeljek, dne 6. oktobra ob 15. uri. Vse ostalo zvedo učenci, ozir. njihovi gospodarji v šoli.

Banovec ostane do decembra v Ameriki. Tenorist ljubljanske opere Štefan Banovec ostane še nekaj mesecov v Ameriki in se najbrž vrne koncem decembra. Banovec priredi več koncertov v jesenski in zimski sezoni. 21. t. m. je pel v Clevelandu, 12. oktobra nastopi v Newburgu, Clevelandu, 30. novembra, 7. in 14. decembra pa gostuje v operi »Hoffmanove pripovedke« v Chicagu.

Z Jesenic. Na iniciativno Akademškega krožka na Jesenicah se bo brala v nedeljo dne 28. t. m. ob 10. uri dopoldne na jesenskem mestnem pokopališču sv. maša zadužnica za vse narodne žrtve. Sv. mašo bo daroval mestni župnik duhovni svetnik g. Anton Kastelic. Vabljeni so vse jeseniška in okoliška društva, organizacije, korporacije in vse občinstvo, da se polnostilno udeleži tega čina pietete in s tem da izraza svojemu globokemu čustvovanju in spoštovanju do narodnih mučenikov. Napovedana cerkvena svečanost se bo vršila ob vsakem vremenu. Po žalnem obredu bo združeni pevski zbor pel žalostinke. Naprosto se, da se za časa obreda razobesijo žalne zastave.

Javen rudarski strokovni shod v Trbovljah sklicuje za v nedeljo 28. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni Završek (Ranzinger) Narodno - strokovna zveza. Na shodu bo govoril g. Rudolf Juvan, predsednik NSZ, o temi: Enotna jugoslovanska strokovna organizacija in rudari. Vabimo vse jugoslovansko delavstvo, da se shoda udeleži v velikem številu.

Obрtniški tečaji za nemščino. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI priredi v Ljubljani nemški tečaj za obrtnike, pomočnike in vajence, in sicer en tečaj za začetnike in en tečaj za one, ki že nekoliko obvladajo nemščino. Pouk bo za vsak tečaj po dvakrat na teden, in sicer ob delavnikih zvečer od pol 8. do 9., po možnosti tudi v nedeljo dopoldne. Pouk se začne v začetku oktobra ter bo trajal do konca aprila. Poučevalo se bo po Berlitzevi metodi, ki najhitreje pripomore do res praktičnega uspeha. Znanje nemškega jezikom omogoča strokovno izpopolnitve v inozemstvu in mu napravi dostopno obsežno strokovno literaturo, ki je pisana v nemščini. Zato so ti tečaji še posebno važni za naše obrtnike in obrtni naraščaj. Prijave za tečaj je poslati ali se osebno zglašati neposredno pri Zavodu za pospeševanje obrta pri Zbornici TOI, Beethovnova ul. 10-II.

Pristojbine za tečaj za móstre in delovodje mesečno po 10 Din, za pomočnike 5 Din za vajence pa je pouk brezplačen.

Smrtna kosa. Včeraj zutraj je umrl v Ljubljani železniški zvančnik g. Matej Mušovec. Pogreb bo v petek ob 15. iz mrtvašnice splošne bolnice. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

Sokolsko gledališče v Rádovljici otvorilo letosnjico sezijo v nedeljo dne 28. t. m. ob 20. uri zvečer. Uprizori se burka: »Dol z možmi!«. Cenjeno občinstvo vabiemo, da posveti tudi letos sokolskemu odru oponoznost, kakor mu jo je posvečalo do sedaj, vodstvo pa se bo potrudilo, da bo vsestransko z delom ustreglo.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo menjajoče se oblačno in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajeh naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 22, v Ljubljani 19.8, v Mariboru 19.2, v Zagrebu 19, v Sarajevu in Skoplju 18, v Beogradu 17 stopinj. Davi je kazal barometer 762.8 mm, temperatura je znašala 12.2°.

Stevilne obsodbe pred mariborskim sodiščem. Pred senatom trojice v Mariboru se včeraj zagovarjal 41 letni delavec Anton Stepišnik zaradi poskušenega posilstva 13 letne dekleice. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe. — Zaradi težke lesene poskodbe je bil obsojen 18letni posestnik sin Franc Kvar iz Moškancjev na 3 mesecev ječe. — Udaril je 11. decembra posestnikovega sina Franca Cigala s trikljem tako močno po glavi, da mu je počila lobanja. — 28letni kajžar Janez Toš iz Gorenčeve je bil zaradi tatvine 1000 Din bankovca v stola obsojen na 3 mesecev ječe.

— Za svoje junaštvo se je zagovarjal tudi 18letni posestnikov sin Anton Spindler iz Moravč, ki je 19. maja v prepriču opazil Francu Lovrenca tako močno po glavi, da mu je prebil lobanje. Obsojen je bil na 2 mesecev ječe ter na 2letno izgubo častnih pravic. — Zaradi odprave lesenskega plodu se je zagovarjal tudi babica Roza Neissl iz Ptuja, pristojna v Avstrijo. Obsojena je bila na mesec strogega zapora. — Zaradi krovskrunstva sta se zagovarjala 72letni posestnik Josip Niederdorfer in njegova 18letna hčerka Viktorija. Oče je bil obsojen na 6 tednov zapora, poostrenega vsak teden z enodnevnim trdim ležiščem in pos-

tošči.

— Zasledovanje vojaškega begunca. Redov 3. poljske baterije 16. artilerijskega polka Franjo Skod iz Ponovič pri Litiji je 16. avgusta pobegnil od vojakov in se že ni vrnil. Oblasti se naprošajo, da ga privedejo v baterijo, če bi ga izsledile,

Danes ob 4., 1/8., 1/10. premiéra velikega kriminalnega govorečega filma „Ufe“

— Črna prst. SPD javlja, da se jutri zapre Malnarjeva koča na Črni prsti.

Gremijalna trgovska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje v vse razrede se vrši v sredo, dne 1. oktobra od 15. do 18. ure v prirodoslovnom kabinetu državne trgovske akademije na Zrinjskem trgu 1, I. nadst., vrata št. 31. K vpisovanju naj prinese vsak učenc ozir. učenka rojstni list, zadnje šolsko izprave, po dve izpolnjeni rodovniki, ki jih dobijo v pisarni Trgovskega gremija, Jurčičeva ulica 8, II. nadstropje in novinci še posebno potrdilo gremija, ki ga dobe istotam. Pisemni ponavljali, sprejemni in drugi izpiti prične v četrtek, dne 2. oktobra ob 15. uri (treh po polne). Ustveni izpiti se vrše v petek dne 3. oktobra in po potrebi še v soboto, dne 4. oktobra ob 15. ure dalje. Reden pouk prične v ponedeljek, dne 6. oktobra ob 15. uri. Vse ostalo zvedo učenci, ozir. njihovi gospodarji v šoli.

TIGER

stom, dočim je bila hčerka oproščena, ker mora skrbeti za otroka.

— Lesnike so trli z bombo. V vasi Zalogja pri Bihaču so našli že dne trije otroci dñinaria Spasoje Krlica na podstrešju bombo, s katero so začeli treti nabran lešnike. Bomba je nenašoma eksplodirala, enega otroka je razmesarila, druga dva so pa morali težko ranjena prepeljati v bolnico.

— 67letni maturant, Zaradi ureditev pokojnine je moral te dne 67letni provizorični ljubški učitelj Vidak Dabović iz Carevega selo po desetih letih poučevanja maturirati. Mafuro je napravljen zlahko brez vsake protekcije. Dabović je baje svoječasno sodeloval pri atentatu na kralja Milana in je moral bežati v Črno goro. Ko je zasedel prestol kralj Peter, se je vrnil v Srbijo, kjer je začel poučevati kot učitelj. Bil je pa nameščen provizorično.

— **Tast ubil zeta.** Krvava rodbinska tragedija se je te dni odigrala v Šidu. Brivec Sava Milinković se je maščeval nad sivo nezvesto ženo na ta način, da ji je zazgal pohištvo. Tast se je po sprl z njim. Med prepričem je Milinković tasta ozmrjal, na kar je ta v razburjenosti pograbil sekiro in opazil zeta tako mocno po glavi, da je oblezil mritev.

— **Pletenine, trikotažo (zimsko perilo), nogavice, rokavice, načine pre Osvald Debeic, Ljubljana, Pred Škofijo 15.** 73-T

Iz Ljubljane

— **I Delo za cestno železnico v Šiško** precej zadovoljivo napreduje. Izkop za prog je do malega dovršen že kakih 100 metrov naprej ob Šišenske mitnice, terena je tudi že polovico fundiranega s kamnom, od železniškega prelaza Gospodetske ceste do Frankopanske ulice pa so tračnice že položene in medsebojno zvarjene.

— Spajanje tračnic z varenjem s pomočjo posebnih priprav, s posebnim bencinskim motórijem in raznimi specialnimi pripravami je zelo zanimivo ter privabilo vedno mnogo radovedenje.

— **Učiteljska knjigarna** je izvršila adaptacijo svojih poslovnih lokalov tako, da ima zdaj, v primeri s prejšnjimi, velike in moderne prostore.

— **Izleti v Zvezdi.** Pri Ljubljani kavarščka gospoda se je umaknila zradi jesenskega hladu z vrtu v notranjost kavarne, kar mnogi »črni gostje« zelo pogrešajo. Zvezda postaja bolj mirna in samotna, živa pa je promenada, ki ji jesen ne more do živega.

— **Ij Steber iz umetnega kamna na Kon-**gresnem trgu na cesti ob kinu Matici, ki je bil nedavno poškodovan, so popravili, da ostane še v naprej v napotki tistim voznirom in ljudem, ki ne vedo, da ima svrhu nekakšnega odobjava, ki ščiti pasante na ovinku pred drvečimi vozniki.

— **Ij Štiski dvorec pri Sv. Jakobu** je ena najlepših in najpomembnejših palac stare Ljubljane. V njem je bila v preteklem stoletju zloglasna »krvava rhta«. Starejši Ljubljaničani še dobro pomnijo, da je pred dvorcem ob tržnih dnevih v prejšnjih ča-

sih birič Marn z bobnjanjem izkliceval novice. Pozneje je bila v dvorcu tudi pošta, zdaj pa ima popolnoma vsakdanje lice brez uradne strogosti, ki je pa precej ogulinjen, zato ga je včeraj prišlo obnavljati gradbeno podjetje Curk.

— **Ij Ljubljanskim, v Hubadovi župi včlanjenjem psvkih društva!** Na podlagi tajnikov okrožnice nemudoma študirajte koščke narodne pesmi za 10. oktober, in sicer moški zbori le 3 moške zvore, mešani pa 3 moške in 3 mešane. Notni material dobite v par dneh pri tajništvu župe. Moški zbor naj poleg narodnih vadijo še E. Adamčičev »Molitev« (Ti, ki si nata ustvari!) Skupna vaja za združene moške zvore bo v Glasbeni Matici dne 8. oktobra ob 20. skupna vaja za mešane zvore pa 9. oktobra ob 20. istotam. Društva naj v teh večerih svoje vaje opuste. Udeležba vseh pevcev in pevki naj bo polnoštivnila pri vajah in nastopu. — Zupni pevovodja.

— **Ij Violinski koncert virtuoza Karla Rupla.** V petek, 3. oktobra bo nastopil violinski virtuož Karel Rupej po vseh svojih končnih študijah prvič pred našim očesom na samostojnem koncertu. G. Karel Rupej je kot učenec prof. Slava absoluiral 1. 1928. visoko šolo ljubljanskega konservatorija, nato bil eno leto učenec znamenitega violinskega pedagoša Ševčka v Pisku na Češkoslovaškem, eno leta pa je študiral kot italijski štipendist na Ecole Normale de Musique à Paris pri prof. Jaquesu Thibaudu. Kot zrel umetnik se je vrnil v domovino posvetiti se hoče popolnoma koncertnemu življenju. Zato prirščno in toplo pozdravljamo njegov samostojni koncert v unionski dvorani. Predpredaja vstopnic od petka dalje v Matični knjižnici.

— **Ij Vse ljubljanske pevce,** ki bodo sodelovali pri 10letnici kor. plebiscita 10. okt., obveščamo, da se dobre potrebne note brezplačno v petek 26. tm. med 18. in 19. v sobi št. 6. pôslopja Glasbene Matice, Vegova ulica. Skupne vaje za ta nastop bodo 8. okt. za moške, 9. okt. za mešane zvore, vsakokrat ob 20. v dvorani Glasbene Matice.

— **Ij Akad. pevski zbor** ima drevi nujo pevsko vajo ob 8. v balkonski dvorani. To varšči prisimo večno udeležite, ker smo pred vašim priložnostnim nastopom.

— **Ij Parna kopel OUZD v Ljubljani** je po renoviraju zopet redno odprt in sicer za moške v torkih in sopotah, za ženske v sredah in petkih, vsakokrat od 14. do 18. ure. Pršne in kadne kopeli so razen v pondeljki odprt vsak dan za moške in ženske od 8. do 12. ure.

— **Ij Sočani!** Kruta smrt ugrabil nam je zopet iz naše srede večletnega člena tovarnika Matija Mušovca, zvančnika državnih železnic. Pogreb se vrši v petek 26. t. m. ob 15. uri izpred mrtvašnice deželne bolnice. Vabim vas, da se polnostilno udeležite pogreba. Preostalim iskreno sožalje! — Predsedstvo.

— **Ij Zopet tativne koles.** Včeraj sta bili ukradeni dve kolesi. Prvo, je bilo odprljano kaplariju - dijaku ljubljanskega vojne-

ukradenega.

— **Ij Zivočni Pathé žurnal** 2. Predigra iz Tauberjevega velefilma »POT K SLAVI«; in 3. iz velike ope-rete »TANGO LJUBEZNI«.

ga okruga Antonu Mavrinu izpred pisarne vojne okruse, drugo pa ravnatelju zavodnolice »

K. R. G. Štrana:

Vitez enega dne

Roman

— Zelo ste prijazni. — je dejal Gibbs, — res, zelo pri... — Kar je zagledal za oriaško postavo sira Waltera Petra, stojecga ponizno zadaj. Osupnil je in podoben je bil prvi hip človeku, ki se je zelo prestrašil. Toda kmalu si je opomogel, stopil je naprej in se zasmjal.

— Dobro, da vas vidim. — je dejal pogumno, — hotel sem se pomeniti z vami, gospod Cardinal — o tisti koči. Prav kar sem se vrnil iz Wellbridge. Poštar mi je dejal, da jo je oddal pred dobro uro v najem neki dami. Toda to ni moja krivda. Skrbelo me je pa, kako bo z vami.

— Nič se ni zgodilo, — ga je potoljal Peter. — Tale gospodinja tu je mama, ki je vzela kočo v najem. Jaz imam pa že nekaj drugega odnosno vsaj upam, da bom kmalu imel.

— No, hvala bogu! — je dejal Gibbs zadovoljno. — Bal sem se...

Prekinil ga je pa močan glas sira Waltra, ki kakor večina članov parlamenta ni bil mož, ki bi trpel pogovor, ne da bi posegel vanj. Če je že treba govoriti, je njegova pravica in dolžnost imeti prvo besedilo. Če pa ta človek misli, da lahko prilomasti tebi nič meni nič v njeniho hiši in klepeta z drugimi, se temeno moti.

— Nu, gospod Gibbs, — je zaklical užaljeno, — na razpolago sem vam.

Gibbs se je znova poklonil in stopil k vratom, sir Walter pa za njim.

Trenutek, Walte, — je zaklala lady Bellerbyjeva za možem, — pravkar je telefoniral Horace. Jutri boš moral baje obedovati pri njem in pogledati sliko katero je baš kupil. Misli, da je... kako ga je že imenoval? — Corot.

— Corot? — se je zasmjal sir Walter. — Tvoj brat, draga moja Sara, se razume na slike tako, kakor koza na petršček. Ne razumem človeka, ki bi vskam takto nase... Corot! Ha, ha, ha! Tiale, gospod Gibbs, tiale!

Nerazumljivo je, da ljudje še niso postavili spomenika tistem geniju, ki je prvi prišel na idejo, da se dajo prijeti veselice v dobrodelne namene. Kajti v človeškem značaju je, da prispeva vsak človek z mnogo večim veseljem v dobrodelne namene, če ima tudi sam od tega kaj koristi. Človek, katerega bi recimo težko pregorovili, da bi poslal po položnici pet šilingov za Društvo narodov, plača rad pet gvinj za vstopnico, proti kateri bo lahko plesal foxrot v Albert Hallu v prid turiranjem spalne bolzni med prebivalci Novih Hebrid. Kajti v prvem primeru mu je v nagradu, in še to vedno dvomljivo, samo zavest lastne dobrodelnosti, dočim prezavi v drugem primeru poleg tega še prijeten večer. Dobrodelnost naših časov se pričenja in tudi konča navadno doma in filantrop-amater je vesel, če ima kak užitek za svoj denar, katerega je žrtvoval v dobrodelne namene.

Tej potezi naravnega značaja — in pogostim dobrodelnim prireditvam, kateri je organizirala na tej trdi podlagi lady Bellerbyjeva, se je morala wibriderška bolnica zahvaliti, da ni imela dolgov. Gospa iz Old Halla v Sandhavenu je spadala med one agilne ženske, ki znaajo porabiti svojo energijo tudi drugače nego samo v skrbeh za gospodinjstvo. Blagostanje bolnice je spadalo med njene neštete konjičke. Imela je navado, prirediti dvakrat ali trikrat v letu ples ali veselico v ta ali oni dobrodelni namen. Zato je imela v vsem kraju velik vpliv in spoštovali so jo vsi, ki so jo poznali. Njene prireditve so bile navadno uspešne.

Sir Walter, kateremu je bilo mnogo do lastnega ugleda, je nasprotoval njeni ideji prirediti maškerado v prid bolnici. Toda lady Bellerby je bila že vajena moževne tečnosti, katero je prenašala, kakor se prenaša ne prehuda boleznen. In tako je bil sir Walter po brezuspešnih protestih, prisiljen ukloniti se in iskati utehe v nadi, da privabi ženino prireditve vsaj vso domačo aristokracijo za nekaj ur pod njegovo streho. Kajti ni mogel tajiti, da si je Sara znašla pridobiti in ohraniti prijatelje. V redkih trenutkih duševne tesnoobe je imel celo nejasen in neprijeten občutek, da je njegova žena v vsem okraju boli prijavljena kakor on.

Tudi tu se je pokazalo, da lady Bellerby prav lahko računa z udeležbo »najboljše družbe«.

Podeželsko plemstvo ima v splošnem dolgočasno življenje in zato je vedno navdušeno za vsako gentlemanško zabavo. Poleg tega ima misel na maškerado za ženske v sebi nepremagljivo privlačnost, kajti ženske imajo v takih kakov tudi drugačnih rečeh glorijno besedo. Poleg tega je pa šlo za prireditve »te drage Sare Bellerbyjeve« in to je že jamiclo za uspeh. In tako se je zgodilo, da se je istega dne, ko jo je dobil nadebidni bančni uradnik s ponjivo po buči, veliko dvorišče za poslopjem Old Halla napolnilo z elegantnimi avtomobili, v katerih so se pripravljali na maškerado veljaki iz vsega okraja.

V plesni dvorani — kakor bi gotovo omenil poročevalce »Odmevov« iz Wellbridge, Cockhamptona in Pigholla, če bi bil pričujoč — je vladalo veselo razpoloženje. Na južno steno skedenja je bila naslonjena tesna galerija, na kateri so godci navdušeno muzicirali. Nešteti pestri balončki, viseči pod obokanim stropom od enega konca do drugega, so svetili na slavnostno in pestro vrvenje pod seboj: na bele stene, na gladka tla, na maskirano zmes postavnih moških in odlčnih dam, pa tudi na one, ki niso ne postavni, ne odlčni, pač pa bogati in po krvi plemeniti. Svetli so na velik in bogato začlenjeni buffet in na orjaškega, dostojsnega služnika, bedečega nad njim. Svetli so tudi na Petra Quentina Carninala, ki je sedel v kotu pri Jeanni Craigovi in ki bi bil zelo rad vedel, če je res tak bebec, kakor je mislil sam o sebi.

Zagonetna smrt

V madžarski vasi Nireghaza so našli te dni truplo neznanega moškega. Oblasti so spoznale v njem uradnika odrtno lesne tvrdke Andreja Starcka. Mož se je vrnil 31. avgusta iz Tatranske Poljanke z dopusta in naslednjega dne, ko je zapustil pisarno, je brez sledu izginil. Iskali so ga povsod, toda zman. Drugi dan je dobila njegova mati na stroj pisano pismo, v katerem ji je dozveden sin sporocil, da se ne bo več vrnil. Misli so, da gre prostovoljno v smrt ali pa da je imel z nekom ameriški dvobojo.

Šele v soboto so našli pod kupom drva zakopano Starckovo truplo. Orožniki so arretirali uradnika iste tvrdke Aleksandra Kleina, ker je dan pred Starckovim odhodom naročil delavcem, naj preneso drva, ki so ležala na drugem kraju, tja, kjer so našli Starckovo truplo.

Idealna metoda

Na svetu je mnogo nesrečnih zakonov, vendar ostanejo zakoni skupaj, ker za ločitev nimajo poguma ali pa se boje sodnih stroškov in drugih nepristojnih posledic. Mnogi pa tudi nimajo takoj tehničnih razlogov, da bi sodišče prepričali o neobhodnosti tega zadnjega sredstva.

Zelo enostavno je pa to vprašanje za nesrečne zakonke v Birmi v zapadni Indiji. Zakonca se zakleneta v svojo sobo, sedeta vsak na svoj stol in prižgeta pred seboj dve sveči. Potem molče čakata, katera sveča prej dogori. Kdo ima smolo, da njegova sveča prva dogori, mora nemudoma zapustiti hišo, ne da bi smel vzeti kaj s seboj. Drugemu zakoncu ostane vse premoženje. Najbrž bi bili tudi pri nas mnogi zakonci zadovoljni s tako enostavnim izhodom iz nesrečnega zakona.

Rusija bo gradila zrakoplove

Nemški zrakoplov »Graf Zeppelin« je pripradal nad Mosvo 10. t. m. ob 10 dopoldne in letal nad mestom dve uri. Seveda je vzbudil zračni orjak nad mestom veliko zanimanje prebivalstva, ki je drlo na ulice, čim so se začeli Zeppelinovi motorji v daljavi. Nemški zrakoplov sta spremigli ves čas dve eskadrki lahkih in težkih sovjetskih letal s poročevalci mnogih listov, kinooperaterji in fotografji. Ob 11.50 se je pojavit zrakoplov nad aerodromom, kjer se je bilo zbralo nad 60.000 gledalcev. V 10 minutah je bilo vse opravljeno in Zepelin je bil prvič pritrjen na sovjetska tla. Zaigral je orkester, iz kabine so spustili mostiček, po katerem so vstopili v njo član revolucionarnega vojnega sovjeta in šef vojnih zračnih sil SSSR P. Voronov, nemški odpravnik poslov Twardowski, predsednik odbora za sprejem Zeppelina Malirowski itd.

Ob 12.30 je izstopil iz kabine doktor Eckener, kateremu so priredili Rusi prisrčne ovacije. Pozdravili so ga zastopniki sovjetske vlade, katerim se je zahvalil v kratkem govoru, nagla-

šajoč, da ga posebno veseli, da more pokazati uspehe nemške avijatike tam, kjer se tako zelo zanimajo za nove pridobitve moderne tehnike. Po officijelni sprejemu si je posadka »Zeppelin« ogledala Moskvo, popoldne je pa »Zeppelin« odletel nazaj v Friedrichshafen. S seboj je vzel 60 kg pošte.

Posebno »Zeppelin« v Moskvi bo imel za sovjetsko Rusijo dobre posledice, kajti vzbudil je splošno zanimanje za zrakoplovstvo. V Moskvi so takoj pokrenili akcijo, da začne sovjetska Rusija graditi lastne zrakoplove. Kolektiv sotrudnikov moskovske »Pravde« se je obrnil na javnost s proglasom, v katerem poziva vse zavedne državljanje, naj prispevajo za prvi sovjetski zrakoplov, ki se bo imenoval »Pravda«. Kolektiv sam je prispeval takoj 3200 rublov. Znani sovjetski tribun - satirik Demjan Bjedni je zložil kratko pesem kot poziv, naj vsi prispevajo za prvi sovjetski zrakoplov. Sam je dal v ta namen 100 rublov.

18 milijonov ženinov manjka

Iz statistike poedinih evropskih držav je razvidno, da je zdaj v Evropi 18 milijonov žensk več, kakor moških. V Angliji in Franciji jih je dva milijona več, v Nemčiji tri, v sovjetski Rusiji pa še celo štiri. V Italiji, kjer se posledice vojne na prebivalstvu ne poznačajo tako močno, je samo en milijon žensk več kakor moških. Tudi na Češkoslovenskem prevladujejo ženske.

Na evropskih održih je bila pred leti zelo pričutljena farsa »Deset deklet in nobenega fanta«. Toda 18 milijonov žensk in nobenega moškega ni več farša, temveč globoka socialna tragedija. Polozaj je tembolj kritičen, ker kaže razvoj, da ženski spol vedno prevladuje nad moškim.

Strindbergova nevesta

Cudno naključje usode je hotelo, da se je mudila v času, ko so pripeljali iz polarnih krajev zemske ostanke nesrečnih udeležencev polarnih ekspedicij Andreja in Strindberga, v Stockholmu že davno poročena bivša Strindbergova nevesta, ki se je hotela poročiti z njim takoj po povratak iz polarnih krajev. Gre za Američanko Gilbert Hawley, soproga šolskega ravnatelja v St. Paulu, ki živi že 26 let v Ameriki in je ameriška državljanka. Čez poletje je posetila svojo staro domovino, kjer je zvedela, da so našli zemske ostanke njenega ženina.

Gilbert Hawleyeva je ostala v Stockholmu do prevoza Strindbergovih zemskeh ostankov, čeprav se je hotela vrnila v Ameriko prej. Novinarji so jo posetili in pripravljali, da je v svojem bivšem ženini. Imela je zelo rada, ko je bil pred 33 leti še mlad slušatelj stockholmske univerze. Tako je se jo pisala Ana Charlier. Poročila se je, ko ni bilo več upanja, da se njen ženin vrne. Mož je pa kmalu umrl, nakar se je poročila v drugič in odpotovala v Ameriko, kjer se ji godi zelo dobro.

Dva nesrečna skoka s padalom

Iz Neubrandenburga poročajo o težki letalski nesreči, katere žrtev je postal znani berlinski pilot Besten. V nedeljo so imeli v Neubrandenburgu letalski miting in na sporednu je bil tudi skok iz letala s padalom. Pilot Besten je skočil iz višine 200 m in vse bi bil v redu, da se ni zapletel v visoko napetljavo močnega električnega toka. V hipu je švignil velik plamen in občinstvo je strme gledalo, kako je nesrečni letalec gorel baklja. V bližini je stal delavec, kateremu se je posrečilo potegniti z vrvjo nesrečne na tla. Besten je bil ves obžgan po rokah in prsih. Priprljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrjo. Pred leti se mu je pripetila prva letalska nesreča, pri kateri je izgubil levo nogo.

Druga nesreča s padalom se je pri-

petila v nedeljo v Newyorku, kjer je

skočil z novega mostu čez reko Hud-

son znani ameriški akrobat Terry in se

obil. Njegovega menažerja je policija

arretirala, ker je obdolžen, da je akro-

batu dovolil nevarni skok iz višine 75 m.

ne da bi poskrbel za njegovo varnost.

S tem je zakril akrobato smrt in se

bo moral zagovarjati kot ubijalec.

Dinamit v medaljonu

Te dni so hoteli usmrtili na električnem stolu ameriškega odvetnika Payne-a, s katerim so se pečala ameriška sodišča več let. Mož je bil namreč odvetnik in zločinec v eni osebi. Začel je bil celo med morilce in bil je obsojen na smrt. Pomilostili ga niso, ker je imel preveč zločinov na vesti. Dan usmrtili so mu, toda zdaj jim je zelo, da mu verižice niso vzelji. Zadnji dan pred usmrtiljivo sestavo so obsojeni odvetnik svoje življenje docešči v oblasti. Dan pred usmrtiljivo si je sodil Payne sam. Nenadoma je nastala v celici eksplozija in ko so priliti pažniki, so našli namesto obsojenega strahovito razmesarjeno truplo.

Dober svet.

— Pravite, da sedete pri kartah dan za dnem?

— Da, toda ta posel mi ne nese. En dan izgubim, drugi dan dobim.

— Igrajte torej samo vsak drugi dan.

Prijazen mož.

— Sanjalo se mi je, da smo sedeli v cirkusu. Kar je tvoja žena požugala z dežnikom tigru, ki se je razsrdil, planil iz kletek in se začel boriti z njom. Seveda je ta bestija zmagal...

— Katera? — vpraša mož.

„Geco“

patrone z nemškim »Rothweilskim« smodnikom in nove vrste lovskie patrone znamke »R«, napolnjene z nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom, ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg štev. 9.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamkoi! — Na spračjanje brez znamke ne odgovarjam — Najmanjši oglas Din 5 —

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodču priporoča dr. G. Piccoli, lekar na Ljubljani. 58/T

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodru modroce, mreže, postelne odje načrnoče kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijan trg 2 Zajtevajte vzorce! 29/T

MESTO POSTREZNICE

iščem; če mogoče v Spodnji Šiški. — Korošec, Kavška cesta 5 (klečno stanovanje).

2509

L. Mikuš